

VISAKOIVU METSÄNJALOSTUSSÄÄTIÖN ALKUVAIHEEN TOIMINNASSA

Metsänjalostussäätiö perustettiin vuonna 1947 metsäalan organisaatioiden yhteistyönä vauhdittamaan ja organisoimaan metsäpuiden jalostustoimintaa Suomessa. Aluksi säätiön nimi oli Metsäpuiden rodunjalostussäätiö. Ensimmäisiä tehtäviä oli metsänjalostuksen perusaineiston hankinta valitsemalla kantapuita, niin sanottuja pluspuita. Kantapuiden perinnölliset ominaisuudet otettiin käyttöön muun maussa perustamalla siemenviljelyksiä niiden vartteilla sekä keräämällä niiden siementä. Menetelmät vaihtelivat puulajeittain.

Visakoivu oli mukana valintatyössä sekä taimien tuotannossa heti Säätiön toiminnan alkuvuosina. Metsänjalostussäätiössä keskeisesti toiminut professori Risto Sarvas kuului Viisaseuran perustajiin sekä toimi vuonna 1956 perustetun seuran hallituksessa. Myös maisteri Sakari Saarnijoki toimi aktiivisesti molemmissa yhteisöissä.

Pluspuiden valinta

Vuonna 1953 valittiin yhteensä 299 pluspuuta ja erikoispuuta. Rauduskoivuja valittiin kolme. Niistä oli kaksi visoja. Vuoteen 1953 mennessä oli valittu yhteensä 1 230 plus- ja erikoispuuta, joista oli mäntyjä 593. Rauduskoivuja oli valittu 154 ja niistä oli 44 visoja.

Kuva 3. Hyvämuotoinen visakoivu, E 901. Perniö, Matildedahl. Tällaisten hyvien yksilöiden kasvullinen monistaminen voi käytännössäkin olla kannattavaa.

Bild 3. Masurvedsbjörk av god typ, E 901, Bjärnä, Matildedahl. Vegetativ förökning av sådana goda individer kan vara lönande också för det praktiska skogsbruket.

Figure 3. A good curly birch, E 901, from the south west coast. The vegetative propagation of such good trees may also be worth while in practical silviculture.

Plusmetsiköiden valinta

Vuoteen 1954 mennessä oli valittu 27 plusmetsikköä, joista yksi oli visakko. Muita koivikoita ei ollut valittujen joukossa. Vuoteen 1955 mennessä plusmetsiköiden määrä lisääntyi 40 metsiköksi, joista kaksi oli visakoivikoita. Muita koivikoita ei ollut valittujen joukossa.

Vuonna 1956 oli valittu 61 plusmetsikköä. Uusia visakoivikoita ei ollut valittuna. Valitut kaksi visakoivikkoa olivat plusmetsikkö numero 30. Hämeenlinnassa Aulangolla sekä numero 40. Kolhon Kurreniemessä. Omistajat olivat Hämeenlinnan kaupunki sekä W. Rosenlew & Co., Oy.

Kuva on Metsänjalostussäätiön toimintakertomuksesta vuodelta 1956.

Vuonna 1957 plusmetsiköiden määrä nousi 92 metsiköksi. Niiden pinta-ala oli yhteensä yli 900 hehtaaria. Rauduskoivikoiden pinta-ala oli 0,7 hehtaaria. Visakoiden pinta-alaa ei erikseen mainita. Alla ovat vuonna 1957 valitut visakoivikot:

83.	Betula verrucosa, Visakoivu	Kerimäki, Patasalo	Metsäntutkimuslaitos	
84.	Betula verrucosa, Visakoivu	Kerimäki, Patasalo	Metsäntutkimuslaitos	1), 2)
85.	Betula verrucosa, Visakoivu	Kerimäki, Patasalo	Metsäntutkimuslaitos	
86.	Betula verrucosa, Visakoivu	Kerimäki, Patasalo	Metsäntutkimuslaitos	

1) Metsikössä on merkitty paras puusto siemenkeruuta varten.

I beståndet har de bästa träden utmärkts för fröplockning.

In the stand the best trees are marked for seed collection.

2) Metsiköstä on muut paitsi merkityt puut poistettu. Saneerattu.

I beståndet har övriga träd borthuggits. Beståndet är sanerat.

In the stand the rest of the trees has been cut, the stand is cleaned from bad types.

Metsikön n:o	Puulaji	Paikka	Omistaja	Huomaut.
Beståndets nr	Trädslag	Lokal	Ägare	Anm.
Stand No	Species	Locality	Owner	Remarks
87.	Betula verrucosa, Visakoivu	Kerimäki, Patasalo	Metsäntutkimuslaitos	
88.	Betula verrucosa, Visakoivu	Kerimäki, Patasalo	Metsäntutkimuslaitos	
89.	Betula verrucosa, Visakoivu	Kerimäki, Patasalo	Metsäntutkimuslaitos	
90.	Betula verrucosa, Visakoivu	Kerimäki, Patasalo	Metsäntutkimuslaitos	
91.	Betula verrucosa, Visakoivu	Kerimäki, Patasalo	Metsäntutkimuslaitos	
92.	Betula verrucosa, Visakoivu	Kerimäki, Patasalo	Metsäntutkimuslaitos	

Plumetsiköitä on valittu kaikkiaan maassamme vuoden 1957 loppuun mennessä yli 900 ha, joista männiköitä n. 650 ha, kuusikoita n. 270 ha, lehtikuusikoita 1,5 ha, rauduskoivikoita 0,7 ha, tervalepiköitä 1,0 ha, jalavikkoja 0,3 ha, saarnikkoja 0,7 ha ja tammikoita 1,0 ha.

1. 11. 1957 mennessä valittujen plusmetsikköjen sijainti ilmenee kuvasta 2.

Vuonna 1958 ei valittu uusia plusvisakoivikoita. Plusmetsiköiden määrä lisääntyi 116 metsiköksi. Vuonna 1959 valittiin pelkästään männiköitä. Plusmetsiköiden määrä oli vuoden lopulla yhteensä 145.

Varteoksien keruu

Varttamisoksia kerättiin vuoden 1953 aikana 32 koivusta, joista kahdeksan oli visoja. Visakoivun osuus varttamistöissä ja risteytyksissä ei ilmene toimintakertomuksista.

Siemenen hankinta

Vuonna 1956 myytiin visakoivun siementä 39,6 kiloa. Se oli hankittu pluspuista ja -metsiköistä. Vuonna 1958 mainittiin kerätyksi yhteensä 36 kiloa visakoivun, jalavan, tervalepän ja erilaisten ulkomaisten puulajien siementä.

Kuva 3. Olli-visa, triploidinen visakoivu E1093. Metsikkö istutettu v. 1928.
 Bild 3. Olli-masur, triploid masurbjörk. Plusträdet E1093. Beståndet planterat år 1928.
 Fig. 3. Olli-clone, triploid curly birch (*Betula verrucosa*) plus tree No E1093. Stand planted in 1928.

Kuva on Metsänjalostussäätiön toimintakertomuksesta vuodelta 1957.

Kuva 9. Itävaltalaisia metsämihiä suomalaisten oppaiden kanssa tutustumassa Olli-visan vortteisiin.
 Bild 9. Österriskiska skogsmän med sina finska värdar inför ympar av Olli-masur.
 Figure 9. Austrian foresters with their Finnish guides acquaint themselves with the grafts of the triploid curly birch.

Kuva on Metsänjalostussäätiön toimintakertomuksesta vuodelta 1958.

Taimien myynti

Vuonna 1959 alkoi visakoivun taimien myynti. Visakoivuja myytiin 10 140 kappaletta. Vuoden 1960 visataimien myyntimäärä oli 25 995 tainta. Vuoden 1961 visakoivun taimien myyntimäärä oli 35 000 kappaletta. Taimia myytiin tuona vuotena yhteensä 6 160 000 kappaletta. Vuonna 1962 visakoivun taimien myyntimäärä laski 19 000 kappaleeksi. Vuoden 1962 taimimyynti oli muuten nousussa; myyntimäärä oli yhteensä 7 176 000 tainta.

Metsänjalostussäätiön toimintakertomuksista

Tässä on tarkasteltu MJS:n toimintakertomuksia vuoteen 1962 asti. Vuosien 1950 – 1952 toimintakertomuksia ei useiden ihmisten ponnistelusta huolimatta ole löydetty. AK